

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/114/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0022200388
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:0022200388.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a JUDr. Denisy Novotnej Mlinárscikovej vo veci starostlivosti súdu o mal. deti N.: G. nar. XX.X.XXXX a E. nar. X.X.XXXX zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce bývajúce s matkou detí rodičov: G. N. nar. XX.X.XXXX bývajúcej na N. ul. č. XX v W. a MicK. bývajúceho na J. ul. č. XX v Z. v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce z 1.3.2022 č.k. 15P/15/2022- 33 takto

rozhodol:

Potvrdzuje uznesenie vo výroku o zamietnutí návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v časti úpravy jeho styku s mal. deťmi počas jarných a letných prázdnin, veľkonočných a vianočných sviatkov.

Mení uznesenie o zamietnutí návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v časti bežného styku otca s mal. E. tak, že nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým dočasne upravuje styk otca s mal. E. každú prvú sobotu v kalendárnom mesiaci od 10.00 hod. do 18.00 hod. bez prítomnosti matky maloletej.

Otec je oprávnený a povinný prevziať si maloletú v určenom čase v mieste bydliska matky maloletej, kde je ju povinný v určenom čase aj odovzdať.

Matka je povinná riadne pripraviť maloletú na styk s otcom a v určenom čase maloletú odovzdať otcovi v mieste jej bydliska a v určenom čase ju od otca následne v mieste svojho bydliska aj prevziať.

Neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 23P/197/2020, eventuálne do právoplatnosti výroku o rozvođe manželstva rodičov mal. detí v konaní vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 15P/41/2021.

Ukladá rodičom a maloletým deťom povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko - psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce po dobu 6 mesiacov od vykonateľnosti tohto uznesenia.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, doručený súdu dňa 28.1.2022.

2. Z návrhu otca je zrejmé, že matka nereaguje na jeho otázky ohľadom možnosti realizácie styku a neumožňuje mu stretávať sa s deťmi. Naposledy sa pokúsil zrealizovať stretnutie dňa 15.1.2022, čo mu nebolo matkou umožnené. Podal preto na matku trestné oznámenie. Má za to, že nestretávaním sa s dcérou dôjde k bezprostrednému ohrozeniu jej zdravého vývoja, nakoľko ako otec má v živote detí nezastupiteľné miesto. Matka tým, že mu neumožňuje styk s maloletou, navádza deti k nepriateľskému správaniu sa k nemu, vytvára deťom imaginárnu hrozbu, čo neblaho vplýva na ich psychiku a postoj k nemu. Z vyjadrenia matky zistil, že od septembra 2021, kedy sa otec odsťahoval do Bratislavy, sa s

deťmi stretáva veľmi málo, čím sa od nich viac a viac vzdala. Za deťmi prichádza raz za mesiac a pol až dva mesiace, návšteva trvá maximálne hodinu. Navrhla otcovi realizovať videohovory s maloletou, čo však odmietol. Otec volá maloletej raz do týždňa, má problém presvedčiť maloletú, aby s otcom cez telefón komunikovala. Maloletá s otcom komunikuje z donútenia a nie spontánne. K udalosti zo dňa 15.1.2022 uviedla, že maloletá bola v čase príchodu otca u susedov, maloletá odmietla s otcom ísť, a tak privolať políciu. Je potrebné, aby sa otec najprv stretával s deťmi doma, získal si ich dôveru za jej prítomnosti, odmieta, aby deti išli do prostredia, ktoré im je cudzie, kde necítia pocit bezpečia. Navrhla upraviť styk otca s deťmi v mieste bydliska matky a za jej prítomnosti, vo vopred dohodnutom termíne, pretože otec detí nikdy vopred neoznami, kedy príde. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka zo dňa 21.2.2022 (čl. 32 spisu) zistil, že rodičia maloletých detí sú toho času v takej fáze porozchodového správania, kde je v popredí vysoká miera deštruktivity, nenávisť a nedôvera. Mal. deti sú emočne preťažené, čo nemá pozitívny dopad na ich zdravý psychický vývoj a vývin. V rodine dochádza k celému radu konfliktných a stresových situácií, ktoré majú vplyv na kvalitu vzťahu mal. detí s otcom. Za najväčší problém v rodine kolízny opatrovník považuje nekonštruktívnu až nenávisťnú komunikáciu medzi rodičmi, negatívne hodnotenie osoby otca zo strany mal. G., kde aj naďalej prebieha trestné stíhanie otca mal. dieťaťa pre prečin ublíženia na zdraví, ktoré nie je ukončené a vo veci prebiehajú procesné úkony. Maloletá E. pod vplyvom opakovaných stresových udalostí, kedy je volaná polícia a mal. deti sú zakaždým svedkom týchto udalostí, odmietla ísť na stretnutie s otcom, nakoľko väčšina otcových neohlásených návštev je sprevádzaná stresom, kedy otec mal. detí svoje rodičovské práva chce realizovať bez ohľadu na ich najlepší záujem, nerešpektujúc vzájomné dohody medzi manželmi a prirodzené potreby maloletých detí a ich stereotypy. Na základe vyššie uvedených skutočností kolízny opatrovník navrhol návrh otca na vydanie neodkladného opatrenia zamietnuť, nakoľko otcom uvedená úprava rodičovských práv a povinností toho času nezohľadňuje najlepší záujem maloletých detí.

3. Z rozsudku Okresného súdu Michalovce č. k. 23P/197/2020 - 264 zo dňa 28.10.2021 zistil, že súd upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom N.: G., nar. XX.X.XXXX a E., nar. X.X.XXXX, tak že:

- zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky,
- právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok majú obaja rodičia,
- na žiadosť rodičov, stretávanie sa otca s maloletým G. om N., nar. XX.X.XXXX, so súhlasom kolízneho opatrovníka, neupravuje,
- otec je oprávnený stretávať sa s maloletou E. N., nar. X.X.XXXX takto: Každý prvý piatok v mesiaci od 16.00 hod. do prvej nedele v mesiaci do 18.00 hod. s tým, že otec je v stanovený deň a v stanovený čas povinný maloletú prevziať a v stanovený deň a v stanovený čas je povinný maloletú vrátiť matke v mieste bydliska matky. Matka je povinná dieťa na stretnutie s otcom pripraviť vždy riadne a včas,
- návrh matky, na úpravu styku otca s maloletou E. v mieste bydliska matky a za prítomnosti matky, zamietol,
- upravil vyživovaciu povinnosť otca k deťom a uložil matke informačnú povinnosť.

4. Proti výroku o styku otca s mal. E. a o zamietnutí návrhu matky na úpravu styku otca s maloletou E. v mieste bydliska matky a za prítomnosti matky podali odvolanie obaja rodičia. Súd prvej inštancie konštatoval, že správnosť tohto meritorneho rozhodnutia je oprávnený posúdiť odvolací súd.

5. Zistený skutkový stav posúdil podľa § 360 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), § 325 ods. 1, 2 písm. d/, § 327, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, 2 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a návrh otca zamietol, pretože otec má možnosť stretávať sa s deťmi v domácnosti, kde deti žijú, teda nie je pravdou, že otec nemôže byť s deťmi v osobnom kontakte a nemá možnosť stretávať sa s nimi. Otec je vlastníkom domu, v ktorom mal. deti žijú, má prístup do tohto domu, a matka mu umožňuje realizovať stretnutia s deťmi v tejto domácnosti. Súd nezistil potrebu neodkladným opatrením upravovať styk otca s deťmi.

6. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie otec s návrhom, aby ho odvolací súd zmenil tak, že jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovie, alternatívne, aby ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vyjadril názor, že rozhodnutie nie je v prospech mal. detí, pretože neupravením styku im hrozí reálna ujma, ktorá sa každým dňom prehľbuje. Uviedol, že matka jeho stretnutie s mal. deťmi okliešťa len na čas, ktorý dovolí, v dôsledku čoho si nemôže budovať a rozvíjať k deťom pozitívne vzťahy. Matka posilňuje v mal. deťoch negatívne emócie voči nemu. Napadnuté uznesenie nekorešponduje ani s jeho vlastnými právnymi názormi prezentovanými

v rozsudku z 28.10.2020 v merite veci, ktorým upravil jeho styk s maloletou od piatku do nedele bez prítomnosti matky s odôvodnením, že jeho vzťah s matkou je poznačený rozpormi, nie je v záujme maloletej realizovať styk v domácnosti matky a rodičia nie sú schopní v pokojnej atmosfére realizovať spoločné stretnutia. Týmto spôsobom súd poprel princíp predvídateľnosti súdnych rozhodnutí a právnej istoty. Je zrejmé, že pri realizácii jeho styku s maloletou dochádza k napätiu, ktorý vplýva na mal. deti a je ohrozený ich zdravý vývin. Má za to, že konajúca sudkyňa, ktorá vydala obe navzájom rozporuplné rozhodnutia, je voči nemu zaujatá. O pochybnostiach o svojej nezaujatosti sa vyslovila dokonca aj sama konajúca sudkyňa na pojednávaní vo veci sp. zn. 23P/197/2020 dňa 28.10.2021, na ktorom na neho opakovane zvyšovala hlas, kričala po ňom a nedávala priechod jeho návrhom. Objektívne možno mať pochybnosti o jej nestrannosti. Namietal aj nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. Dodal, že vzhľadom na charakter jeho práce, nie je schopný dostavovať sa na stretnutia s mal. deťmi pravidelne.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol potvrdiť napadnuté uznesenie ako vecne správne. Zotrvál na svojom vyjadrení zo dňa 21.2.2022 vzhľadom na skutočnosť, že otcom navrhnutá úprava rodičovských práv a povinností toho času nezohľadňuje najlepší záujem maloletých detí.

8. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla tiež potvrdiť napadnuté uznesenie ako vecne správne. Má za to, že cieľom otca je len očierňovať ju a spochybňovať jej výchovu. Uviedla, že súd prvej inštancie rozhodol v najlepšom záujme mal. detí. Otec sa nezamýšľal nad tým, že vzťah s mal. deťmi je potrebné budovať dlhodobo. Neberie do úvahy, že deti boli často svedkami ich manželských hádok. Poprela, že by mala v deťoch posilňovať negatívne emócie voči nemu. Námietky voči konajúcej sudkyňi by mali byť predmetom iného podania ako odvolania. Poukázala na to, že otec jej dňa 4.4.2022 zaslal správu s tým, aby deti pripravila na dve noci, pretože by si pre nich prišiel v piatok poobede, zoberie ich na výlet a prinesie ich v nedeľu medzi 15.00 hod. a 16.00 hod.. Obe mal. deti sa vyjadrili, že s otcom nikam ísť nechcú. Aby predišla ďalšej konfliktnnej situácii, kontaktovala kolízneho opatrovníka, kde požiadala o výsluch maloletých detí v jej neprítomnosti. Na podporu svojich tvrdení priložila záznam zo dňa 6.4.2022, z ktorého je zrejmé, že mal. deti nechcú ísť s otcom na výlet. Maloletý G. uviedol, že otec im volá veľmi málo, cca raz za týždeň, nemá s ním žiadny vzťah a nikde s ním nepôjde. Bojí sa, že by sa im mohlo niečo stať, pretože už raz jeho sestru nevrátil. Nechce chodiť do Bratislavy. Je rád, že otec nechodí často domov. Minule v januári keď prišiel, sestru ani nepočkal, kým pre ňu mamka pôjde do škôlky. Maloletá E. uviedla, že nechce ísť na výlet, plakala doma. Bojí sa, že ju otec zas nevráti. Chcela by sa stretávať s otcom tak, že príde k nim domov a chvíľu sa pohrajú. Ocko k nim často nechodí a vlastne preto s ním už veľmi nechce ani telefonovať. Na otázku sociálneho pracovníka, čo by otec musel urobiť a ako sa má správať, aby sa situácia zlepšila, mal. G. odpovedal, že ak by vynechal problémy, ktorá má s mamkou a nezaťažoval ich nimi a pri telefonátoch sa pýtal na normálne veci. Za väčšinu problémov môže podľa neho otec, počul veľa hádok. Maloletá E. odpovedala, že by bolo všetko lepšie, ak by otec nebol na mamku zlý a nezbil jej brata.

9. Otec v replike k vyjadreniu matky mal. detí zotrval na tom, že je plne preukázaná potreba nariadenia neodkladného opatrenia. Matka mu pri každom styku, ktorý chce s mal. deťmi realizovať, vnucuje ňou navrhovaný rámec a spôsobuje deťom neúmerne ťažkosti. Nie je možné zakaždým navštevovať Úrad práce a dopytovať sa na názor mal. detí, ak s nimi bude chcieť zmysluplne tráviť čas podľa svojho uváženia. Vyjadrenie Úradu práce, ktoré matka predložila, považuje za alibistické, vážne spochybňujúce nestrannosť a nezaujatosť tejto inštitúcie. Má za to, že vypočúvanie mal. detí im spôsobuje traumy. Mal. deti sú pod značným vplyvom matky, preberajú jej názory a ich vnímanie situácie je poznačené vnútornými rozpormi, keď na jednej strane s ním chcú tráviť čas a na strane druhej sa boja reakcie matky. Mal. deti nie sú schopné v prítomnosti matky reagovať spontánne, dávajú žiaduce odpovede. Namietal, že ho úrad nežiadal o odpoveď. Poukázal na to, že matka straší mal. deti, že pokiaľ s ním budú tráviť čas, tak ich unesie, alebo im ublíži. Na preukázanie svojich tvrdení priložil nahrávky zo dňa 9.4.2022, z ktorých vyplýva, že mal. deti s ním majú vytvorený úplne normálny vzťah, majú ho radi a nemajú z neho žiadne obavy, ak tam nie je prítomná matka. Vedia sa uvoľniť, radujú sa a hrajú sa s ním. Matka sa snaží úmyselne limitovať ich stretnutia na spoločný dom a obmedzuje ho v kvalitnej realizácii styku, pretože v minulosti bolo úplne bežné, že chodil s mal. deťmi na kúpalisko, výlety a iné aktivity. Zdôraznil, že keď chcel zobrať mal. deti do aquaparku na Zemplínskej Šírave, matka uviedla, že ak nebude mať upravený styk, nikde ich nezoberie od nej, a ak by sa tak stalo, zavolá policajtov. Zároveň autoritatívne konštatuje, že s nimi bude doma, v jej prítomnosti. V prílohe predložil sms komunikáciu s matkou, ktorá má osvedčovať, že sa opakovane snaží kontaktovať matku v dostatočnom predstihu a informovať sa o realizácii styku, no matka jeho snahy odmieta.

10. Ďalšie vyjadrenia vo veci neboli podané.

11. Lustráciou v súdnom registri odvolací súd zistil, že uznesením Krajského súdu v Košiciach zo 6.6.2022 č.k. 7CoP/32/2022-325 bol zrušený rozsudok Okresného súdu Michalovce č. k. 23P/197/2020 - 264 zo dňa 28.10.2021 v napadnutých výrokoch o určení výživného od otca pre mal. G. (bod Va.), o dlžnom výživnom od otca pre mal. G. (bod Vb.), o určení výživného od otca pre mal. E. (bod Vla.), o dlžnom výživnom od otca pre mal. E. (bod Vlb.), o styku otca s maloletou E. (bod IV.), o zamietnutí návrhu matky na úpravu styku otca s maloletou E. v mieste jej bydliska a v jej prítomnosti (bod VIII.) a o informačnej povinnosti matky (bod VII.), a vec bola v rozsahu zrušenia vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Po vrátení veci má byť povinnosťou súdu prvej inštancie doplniť dokazovanie v naznačenom smere, zistiť stav trestných, aj exekučných konaní otca, resp. matky (exekučné), vyžiadať si príslušné listinné dôkazy, pokiaľ ide o styk otca s maloletou E. vyžiadať si správu kolízneho opatrovníka o pomeroch otca v Bratislave, vysporiadať sa s vyššie zdôrazňovanými zisteniami, ktoré môžu mať, resp. majú vplyv na posúdenie, či je vhodné a potrebné upravovať styk otca s maloletou v mieste bydliska maloletej, vykonať dokazovanie zápisnicou z pojednávania konaného v konaní o rozvod manželstva z 28.1.2022, v prípade potreby pribrať do konania znalca z odboru psychológia, resp. vyčkať na znalecký posudok v konaní o rozvod manželstva so zreteľom na podaný návrh otca na doplnenie dokazovania, zistený stav posúdiť podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine, opäť vo veci rozhodnúť, v súlade s § 191 ods. 1 CSP vyhodnotiť dôkazy jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti a následne svoje rozhodnutie jednoznačne odôvodniť v súlade s § 220 ods. 2 CSP tak, aby rozhodnutie a úvahy, ktorými sa riadil pri rozhodovaní boli spätne preskúmateľné, logicky správne a presvedčivé. Zároveň bude potrebné overiť, či maloletá nastupuje od septembra 2022 na základnú školu a zaoberať sa aj návrhom otca na širšiu úpravu styku otca s mal. deťmi počas školských prázdnin. Z odôvodnenia tohto uznesenia je zrejmé, že súd prvej inštancie si pre rozhodnutie nezabezpečil všetky potrebné podklady, keď upravil styk otca s maloletou bez obmedzenia jeho miesta za situácie, keď mal preukázané, že otec ho bude realizovať v Bratislave. V čase svojho rozhodovania však nemal k dispozícii správu kolízneho opatrovníka o pomeroch, v ktorých otec žije v Bratislave a navyše, vychádzal z názoru maloletej E. zisteného jej výsluchom na súde dňa 18.8.2021 ešte v čase, keď otec žil v Košiciach a tam aj častejšie realizoval svoje stretnutia s maloletou. Ako to signalizovali obaja rodičia, aj kolízny opatrovník, odkedy sa otec presťahoval do Bratislavy v septembri 2021, jeho vzťah s maloletou sa skomplikoval. Dôvody, pre ktoré sa tak stalo, však vníma každý z rodičov odlišne. Kým otec tvrdí, že za tým je negatívny postoj matky mal. detí voči nemu, ktorý preberajú mal. deti, ako aj to, že matka nevychováva mal. deti v rešpekte k jeho osobe, matka poukazuje na to, že maloletá sa otca bojí preto, že ich od svojho presťahovania sa do Bratislavy málo kontaktuje a v prítomnosti detí sa správa nevhodne. Z vykonaného dokazovania je zároveň zrejmé, že voči otcovi sa vedie aj trestné stíhanie pre ublíženie na zdraví, kde ako poškodený vystupuje mal. G., s ktorým otec nežiadal upraviť bežný styk. Súd prvej inštancie si nevyžiadal správu o aktuálnom stave tohto konania a túto skutočnosť vôbec nehodnotil v kontexte s matkou navrhovanou potrebou úpravy styku otca s maloletou len v mieste bydliska maloletej, napriek tomu, že je pre posúdenie bezpečnosti maloletej v prítomnosti otca relevantná. Na druhej strane ostal nepovšimnutý aj znalecký posudok PhDr. Z. T. z 14.12.2020 (č.l. 124-125), ktorý aj keď bol podaný v trestnej veci prečinu ublíženia na zdraví, kde ako obvinený vystupuje otec a poškodený mal. G., má tiež význam pre posúdenie otázky, či je vhodné upravovať styk otca s maloletou v mieste bydliska maloletej, alebo nie. Z tohto znaleckého posudku je zrejmé, že znalkyňa nevedela vylúčiť väčšiu ovplyvniteľnosť postojov maloletého postojmi matky. Pri opise matky maloletý má tendenciu podávať viac spoločensky prijateľný popis jej správania, kým vo vzťahu k otcovi je vo vyjadreniach kritický, s nápadnou obranou matky. Aj z výpovede maloletej E. pred súdom prvej inštancie je zrejmé, že by išla k otcovi, len ak to dovolí mamka. V súčasnosti maloletá E. zmenila svoj postoj k otcovi, nechce s ním nikam cestovať, pričom tieto zistenia, ani samotné dôvody takéhoto postoja maloletej, súdom prvej inštancie skúmané a hodnotené neboli so zreteľom na to, že pravdepodobne nastali až po výpovedi maloletej pred súdom prvej inštancie, keď sa otec odsťahoval do Bratislavy.

12. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa Civilného mimosporového poriadku.

13. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

15. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

16. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva účel neodkladného opatrenia, ktorým je predbežná, rýchla i keď len dočasná úprava právnych (nie len faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd použiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, žeby výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, žeby musel byť tvrdený nárok nepochybné preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia. Vo všetkých konaniach starostlivosti súdu o mal. deti je prioritný záujem dieťaťa.

17. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

18. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie aj s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom ust. § 66 CMP a dospel k odlišnému právnomu záveru ako súd prvej inštancie ohľadom potreby neodkladnej úpravy bežného styku otca s maloletou E.. Odvolací súd je toho názoru, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia úpravou bežného styku otca s maloletou, pretože bolo dostatočne osvedčené, že je to v záujme maloletej E., a že si to vyžadujú pomery v rodine. Z podaní rodičov, kolízneho opatrovníka, ako aj z priložených listinných dôkazov je zrejmé, že rodičia sa nevedia dohodnúť na vhodnej forme styku otca s maloletou E.. Kým otec žiada, aby mu bol upravený styk na jeden predĺžený víkend v mesiaci bez prítomnosti matky a bez obmedzenia miesta styku, matka žiada, aby prebiehal výlučne v jej prítomnosti a u nich doma. Aktuálny priebeh stretnutí otca s maloletou E. v mieste jej bydliska však rozhodne nie je možné vyhodnotiť ako bezproblémový a v záujme maloletej E., čo v konečnom dôsledku ustálil už aj súd prvej inštancie v rozsudku, ktorým upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletej E. na čas do rozvodu manželstva. Aj keď otec je vlastníkom domu, v ktorom bývajú mal. deti a má do neho prístup, nebolo bez akýchkoľvek pochybností osvedčené, že mu matka umožňuje riadne realizovať stretnutia s mal. deťmi. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na odvolacie námietky otca, predložené nahrávky, ako aj fotokópie jeho komunikácie s matkou. Keďže matka bez vykonateľného súdneho rozhodnutia odmieta akýkoľvek kompromis ohľadom úpravy styku otca s maloletou odlišujúci sa od jej predstavy, ktorá aktuálne vyvoláva medzi rodičmi výrazné antipatie a zle pôsobí na mal. deti, odvolací súd má za to, že ingerencia súdu formou nariadenia neodkladného opatrenia je v tomto štádiu konania nevyhnutná a naliehavá. Tento záver umocňuje aj spôsob vybavenia konania o úprave rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu manželstva, kde bol zrušený aj výrok o styku otca s maloletou E., v dôsledku čoho už neexistuje žiadna právna úprava styku otca s maloletou a túto nie je možné očakávať v takom čase, ktorý by bol v aktuálnom záujme mal. detí a v záujme riadneho usporiadania pomerov v rodine.

19. Odvolací súd poukazuje na to, že inštitút neodkladného opatrenia v konaniach vo veciach starostlivosti súdu o mal. deti má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú jeho práva zjavne ohrozené, do doby, keď o výchove dieťaťa, ktorá je inštitútom hmotného práva, nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. V konaní vo veciach starostlivosti súdu o mal. deti nie je pri nariaďovaní neodkladného opatrenia potrebné odôvodňovať nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, ale postačuje, ak je dočasná úprava pomerov maloletého dieťaťa v záujme maloletého dieťaťa. Odvolací súd zároveň konštatuje, že vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je nutné použiť interpretáciu účelu neodkladného opatrenia v súlade s čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, výsledkom ktorého nemôže byť minimálna miera ochrany základných práv ako určitého štandardu, teda neodkladné opatrenie upravujúce styk rodiča s dieťaťom musí byť použité s ohľadom na charakter a význam ním chráneného záujmu, ktorým je umožniť aj rodičovi, ktorý s dieťaťom trvale nežije, pravidelný a čo najširší kontakt, pretože je to práve množstvo času, v ktorom je možno realizovať i neverbálne výchovné pôsobenie rodiča, tzv. výchovy prítomnosťou

či príkladom, ktorá je, ako je všeobecne známe, tou najúčinnějšíou výchovnou metódou. Rodičovské práva a povinnosti sú budované na základe rovnoprávneho postavenia otca a matky pri ich výkone, pričom je v záujme dieťaťa, aby mu nebolo odňaté právo mať zabezpečený pravidelný osobný kontakt s oboma rodičmi. Ani jednému z rodičov nepatrí právo obmedzovať pri starostlivosti o dieťa druhého rodiča (pokiaľ o tom nerozhodne súd).

20. Odvolací súd je toho presvedčenia, že striktná úprava styku otca v každú prvú sobotu v mesiaci od 10.00 hod. do 18.00 hod. vnesie do rodiny viac predvídateľnosti a istoty, odstráni potrebu neustáleho dohadovania sa na termínoch styku, ktoré neprinášali žiadnu konštruktivitu a zabezpečí (v rámci okolností prípadu) pravidelný kontakt otca s maloletou nevyhnutný na zachovanie vzťahu otec - dieťa. Vzhľadom k tomu, že rodičia nevedia vzájomne komunikovať, hádajú sa aj pred maloletými deťmi, čo mal. deti vnímajú veľmi negatívne a nevedia sa uvoľniť v prítomnosti ich oboch, odvolací súd dospel k záveru, že úprava styku otca s maloletou v prítomnosti matky by nebola v záujme maloletej. Obavy matky a mal. detí, že otec by nevrátil maloletú zo styku, ak tam nebude prítomná matka, boli prezentované už v konaní vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 2P/38/2021 a na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 8CoP/175/2021 a boli zohľadnené tak, že maloletá bola neodkladným opatrením zverená matke. Otec bude mať práve nariadeným neodkladným opatrením striktno upravený styk s maloletou, kedy akékoľvek jeho nerešpektovanie, či obchádzanie bude možné omnoho efektívnejšie vymáhať príslušnými spôsobmi než za situácie, keby si maloletú zobral na styk bez jeho riadnej úpravy. Je potrebné, aby matka tieto skutočnosti vysvetlila maloletej E. vhodným spôsobom, aby nemala z otca zbytočný strach a obnovila v nej práve radostné spomienky, ktoré maloletá prezentovala v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností do rozvodu manželstva v čase, keď ešte otec býval v Košiciach a ich styk prebiehal riadne. Odvolací súd je toho presvedčenia, že otec je v rozsahu určeného styku schopný postarať sa o maloletú, pričom je jeho právom zvoliť si, kde a ako bude s maloletou tráviť voľný čas, ktorý má vzhľadom na okolnosti prípadu už aj tak výrazne obmedzený. Z osvedčených dôkazov je zrejmé, že otec ešte v lete 2021 bral maloletú do Košíc aj prespať, maloletá sa na stretnutia s ním tešila. Matka vtedy neupozorňovala na žiadne vážne nedostatky v jeho starostlivosti. Od toho času neboli zistené také pozoruhodné skutočnosti, ktoré by nasvedčovali, že otec nie je schopný riadne sa postarať sa o maloletú v rozsahu upraveného styku. Pri určení času realizácie styku otca s maloletou odvolací súd vychádzal zo skutočnosti, že otec býva v Bratislave, sám žiadal upraviť styk s maloletou raz do mesiaca. Odvolací súd sa snažil otcovi vyhovieť v čo najširšom rozsahu aspoň v sobotu, aby mal priestor zobrať maloletú na výlet a stráviť s ňou súvislejší čas potrebný pre budovanie ich vzájomného vzťahu rešpektujúc aj čas, ktorý bude matka potrebovať na prípravu maloletej. Odvolací súd nemohol upraviť styk otca s maloletou nad rámec priznaného rozsahu, pretože to, či je dlhší pobyt maloletej s otcom umožňujúci cestovanie mimo východného Slovenska (ktorý maloletá aktuálne odmieta), v záujme maloletej, má posúdiť súd prvej inštancie v merite veci až po doplnení dokazovania nariadenom Krajským súdom v Košiciach uznesením sp. zn. 7CoP/32/2022 zo 6.6.2022. Všeobecne, najlepším záujmom maloletého dieťaťa je, aby udržiavalo rovnocenné rodinné zväzky s oboma svojimi rodičmi a nebolo vystavené konfliktným situáciám, ktoré medzi nimi vznikajú. Vzhľadom na vyššie konkretizované okolnosti spočívajúce v trestnom stíhaní otca za trestný čin, ktorý mal spáchať voči mal. G.ovi (bratovi mal. E.) a prezentované obavy mal. detí z otca a ich nechť stretnúť sa s ním na dlhší časový úsek (dôvody ktorých si vyžadujú ďalšie dokazovanie), však nebolo možné túto všeobecnú premisu v tomto štádiu konania naplniť a upraviť styk otca s maloletou tak, aby boli zachované rovnocenné rodinné zväzky s oboma rodičmi, a to minimálne do ďalšieho dokazovania (na potrebu ktorého poukazoval Krajský súd v Košiciach v uznesení sp. zn. 7CoP/32/2022 zo 6.6.2022) a jeho riadneho vyhodnotenia súdom prvej inštancie v merite veci, pretože až vtedy je možné s istotou uzavrieť, či je styk v rozsahu, aký otec navrhuje, v záujme maloletej.

21. Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil napadnuté rozhodnutie tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Odvolací súd neupravoval aj bežný styk otca s maloletým G.om, pretože otec ho nariadeným neodkladným opatrením nežiadal upraviť a nežiada ho upraviť ani v merite veci. Okrem toho, odvolací súd stále nemá informácie o tom, v akom štádiu je trestné stíhanie otca, kde ako poškodený vystupuje práve maloletý G.. Tieto okolnosti má navyše vyhodnotiť súd prvej inštancie v merite veci.

22. Podľa § 387 ods. 1, 2 a 3 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolačný súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolačný súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

23. Odvolačný súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že nebolo možné vyhovieť návrhu otca na úpravu jeho styku s maloletými deťmi počas sviatkov a prázdnin, pretože skutkový stav si v tejto časti vzhľadom na okolnosti prípadu vyžaduje ďalšie dokazovanie, ktoré presahuje rámec konania o nariadenie neodkladného opatrenia. Touto časťou návrhu sa budú zaoberať súdy v rámci zisťovania skutkového stavu potrebného pre rozhodnutie vo veci samej. Odvolačný súd pripomína, že v tomto konaní ide predovšetkým len o neodkladnú úpravu pomerov účastníkov konania, preto nebolo úlohou odvolacieho súdu dôsledne sa zaoberať odvolacími námietkami otca, pretože tieto sa týkajú veci samej a majú význam pre konečné rozhodnutie.

24. Na zdôraznenie dočasnosti neodkladného opatrenia odvolačný súd priamo do výroku tohto uznesenia uviedol, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 23P/197/2020, eventuálne do právoplatnosti výroku o rozvode manželstva v konaní vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 15P/41/2021.

25. Vzhľadom na námietky otca týkajúce sa negatívneho pôsobenia matky na maloleté deti, ako aj na závery PhDr. Z. T. v znaleckom posudku z 14.12.2020, odvolačný súd uložil matke povinnosť riadne pripraviť maloletú na styk s otcom. Príprava dieťaťa na styk pritom nespočíva len v tom, že matka maloletú oblečie a pripraví jej veci, ale príprava je aj „psychologická“, motivačná, aby sa na stretnutie s otcom tešila. To znamená, že matka nesmie maloletú pred stykom s otcom negatívne ovplyvňovať proti otcovi, negatívne sa o ňom zmieňovať, žiť v nej pocity strachu, hoci má k nemu osobné výhrady. Je potrebné, aby sa takýchto prejavov zdržala, upriamovala pozornosť maloletej na pozitívne spomienky s otcom, aby si nemu udržala pozitívny citový vzťah napriek dialke, ktorá ich od seba delí.

26. Odvolačný súd uložil rodičom, ako aj maloletým deťom povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce po dobu 6 mesiacov vzhľadom na eskalujúce napätie a pretrvávajúce konflikty medzi rodičmi a nedostatok primeranej a konštruktívnej komunikácie. Účelom tohto opatrenia je poskytnúť maloletým deťom pomoc objektívne sa zorientovať vo vlastných pocitoch, pomôcť im pochopiť vzniknuté javy v rodine tak, aby získali racionálny pohľad na situáciu a boli schopní korigovať svoje terajšie postoje k otcovi. Odborné poradenstvo bude z psychologického hľadiska zamerané na možnosti rozvinutia stratégie, ktorá môže prispieť k obnoveniu citových väzieb medzi otcom a mal. deťmi. Rovnako je vhodné, aby rodičia absolvovaním poradenstva porozumeli ako neprispievať k neurotizácii detí pestovaním nevhodnej atmosféry, a aby začali konzistentne podporovať vzťah maloletých detí k druhému rodičovi. Referát poradensko - psychologických služieb je samostatnou zložkou úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zameranou na poskytovanie poradenských a psychologických intervencií vo vzťahu k realizácii výkonu rodičovských práv a povinností za účelom odstránenia komunikačných problémov medzi rodičmi navzájom, psychologickéj pomoci a poradenstva, v prípade, ak rodičia doposiaľ neboli schopní odstrániť vzájomné negatívne vzťahy, nie sú schopní spolu komunikovať alebo nie sú schopní dieťa patrične usmerňovať a vychovávať k správne postoju k druhému rodičovi (zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v platnom znení), pričom výsledky tohto poradenstva budú mať nepochybne význam i pre rozhodnutie vo veci samej. Rozsah poradenstva, ako aj jeho termín si otec dohodne s Referátom individuálne vzhľadom na skutočnosť, že žije v Bratislave a na východné Slovensko bude chodiť raz mesačne na styk s maloletou.

27. Pokiaľ otec v odvolaní namietal spôsob vedenia pojednávania vo veci samej, ako aj odôvodnenie napadnutého uznesenia konajúcou sudkyňou JUDr. V. U., odvolačný súd nezistil, že by bola v konaní na súde prvej inštancie riadne uplatnená námietka zaujatosti, o ktorej (ne)bolo rozhodnuté. Keďže neboli v danej veci splnené podmienky pre postup podľa § 53 a § 54 CSP, odvolačný súd nemôže rozhodovať o námietke zaujatosti otca uplatnenej voči zákonnej sudkyňi súdu prvej inštancie v odvolacom konaní. Odvolačný súd záverom poukazuje na § 53 ods. 3 CSP, podľa ktorého, ak sa námietka zaujatosti týka len okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu alebo jeho rozhodovacej činnosti, súd na námietku neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

28. Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).